

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 83

Maribor, petek 11. aprila 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasni po tarifni

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Za povzdigo našega izvoza

V ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo se pod vodstvom g. ministra Juraja Demetrovića s polno paro dela na utrjevanju naših gospodarskih prilik, zlasti v tem, da se naša zunanja trgovina čim bolj dvigne in postane v čim večji meri aktivna, ter da se na drugi strani čim več naših pridelkov plasira na inozemskih tržiščih. Kakor znano, se je v okviru ministrstva osnoval poseben Zavod za pospeševanje naše izvozne trgovine, ki ima nalogo, da potom svojih strokovnih referentov raziskuje možnosti placementa naših proizvodov na tujih tržiščih ter da išče nova tržišča. Zavod pošilja v to svrhu svoje strokovne referente v inozemstvo, kjer se morajo na licu mesta prepričati o prilikah na tamšnjih trgih in o možnostih za placiranje naših proizvodov na njih ter o svojih izkustvih poročati zavodu.

V zvezi s tem pa ministrstvo gre še dalje. Zakaj ni zadosti najti samo možnosti placementa za naše produkte, treba jih tudi poslati tja, kamor je to možno. Zavod sam se ne peča z izvozom, trebalo je najti v to svrhu drugo obliko. Največji kontingent našega izvoza tvorijo žitarice in drugi produkti naše poljedelske produkcije. Trebalo je torej v prvi vrsti misliti na izvoz teh produktov in na organizacijo izvoza. Po ponovnih obsežnih konferencah ministrstva z zastopniki izvoznikov in našega kmetijskega združenstva je bilo sklenjeno, da se za enkrat za organizacijo izvoza naših žitaric in drugih kmetijskih produktov ustanovi posebna družba, v kateri bi sodelovali izvozniki in zadržne organizacije. Bila bi to delniška družba z državnimi sredstvi in pod državno kontrolo, ki bi imela nalogo, da ustvari organizacijo, zbiranja in vnovčevanja naših kmetijsko-gospodarskih produktov ter da v to svrhu išče vedno nove zveze z inozemstvom. V zvezi s tem bo naloga družbe, da vrši propagando za naše proizvode na zunaj, na znotraj pa, da vrši propagando v smeri pridelovanja čim boljše kvalitete za izvoz in kontrolo nad produkti, namenjenimi za izvoz, da bodo pripravljeni tako, kakor to zahteva inozemski trg. Družba sama ne bo nakupovala blaga, ampak bo samo iskala za nje vedno nove trge. Nakupovale bodo zadrže odnosno zadržne centrale ter posamezni izvozniki, ki bodo prodajali preko družbe. Družba bo za posameznike posredovala pri lombardiranju blaga in listin ter pri drugih potrebnih operacijah ter bo pri državnih in denarnih zavodih uživala mnoge olajšave. Sedež družbe bo v Beogradu, kapital bo dala država, 10% bodo v enakih delih vložili izvozniki in zadržne centrale. Upravo družbe bodo tvorili po 4 predstavniki države, zadržnih central in izvoznikov. Družba ne bo prodajala za svoj lastni račun, ampak na komisijski podlagi, uživala bo pa posebne ugodnosti pri prevoznih tarifih. Na vseh glavnih inozemskih tržiščih bo imela družba svoje predstavnike, ki bodo dajali informacije in informacije ter prodajali ko-

Konec velike konference

MACDONALD O NESMISELNOSTI NADALJNIH POGAJANJ. — PRIHODNI TEDEN SEJA KONFERENCE. — POGODBA TREH VELEVLASTI.

LONDON, 11. aprila. Ministrski predsednik Ramsay MacDonald je imel snoči v spodnji zbornici daljši ekspezo o položaju, ki vlada sedaj na londonski pomorski razorožitveni konferenci. MacDonald je opozarjal najprej na to, da je bil včeraj med ameriški, angleški in japonski delegati dosežen glede na ladijske kategorije sporazum, ki pomenja znatno zmanjšanje pomorskih bojnih sil in veliko omejevanje nadaljnjega oboroževanja na morju.

MacDonald je nato sporočil, da je bil o priliki skupne konference angleške, francoske in italijanske delegacije sklenjeno, da se konferenca zaključuje za-

četkom prihodnjega tedna, ker nima nobenega smisla več, da bi se nadaljevala pogajanja med delegacijami 5 velevlasti, ker se je sklenitev skupne pogodbe končno izjalovila.

Na prihodnji plenarni seji, ki bo ob enem zaključena, bo podpisana pogodba med Zedinjenimi državami, Anglijo in Japonsko, dočim se bodo pogajanja med Francijo, Anglijo in Italijo za sklenitev podobne pogodbe nadaljevala izven konferenčnega okvira. Ako pa pride končno tudi med temi državami do sporazuma, potem bo za odobritev pogodbe sklicana nova formalna brodogradna konferenca.

Angleško-ruska trgovinska pogodba

LONDON, 11. aprila. »Daily Express« poroča, da so pogajanja za sklenitev angleško-ruske trgovinske pogodbe že skoro končana in da bo načrt pogodbe že prihodnji teden predložen sovjetski vladi v odobritev.

Iz dežele nekrvave revolucije

BOMBAY, 11. aprila. V nedeljo se bodo vršile po vsej Indiji velike manifestacije indijskih nacionalistov za izvajanje bojnega gesla Mahatme Gandhija. 300 uniformiranih stražnikov je vdrlo v poslopje vseindijskega nacionalnega kongresa, da izvrše tam kaj hišne preiskave. Pri tej priliki so bile zaplenjene razne priprave za pridobivanje morske soli. Več navzočih žensk se je uprlo redarjem, nakar je prišlo do srditega spopada, v katerem so bile tri osebe težko ranjene. Tajnik kongresa Apidali in njegova pomočnica Merali sta bila aretirana.

Zarota proti portugalski vladi

PARIZ, 11. aprila. Po poročilih iz Madrida je prišla policija v Lizboni na sled široko razpredeni zaroti proti sedanji vladi. Med vodji zarote so bili parlamentarci in ministri, med njimi tudi bivši ministrski predsednik Cardozo. Izvršene so bile številne aretacije.

Dijaštvo na vsesokolskem zletu v Beogradu

BEOGRAD, 11. apr. Zletni odbor vodi v zvezi s Savezom učiteljev telovadbe na srednjih šolah in učiteljskih ter z ministrstvom prosvete živo akcijo za sodelovanje čim večjega števila dijaštva

ličine, katere bodo prijavili izvozniki in zadržne centrale.

Nova družba bo za razvoj naše zunanje trgovine nedvomno izrednega pomena in bo njeno delo plodonosno i v smeri tipizacije ter racionalizacije naše kmetijske produkcije i v smeri povzdige in razvoja našega izvoza. V zvezi s tem je naravno zgradnja javnih skladišč in drugih ustanov in naprav, ki so potrebne za čim večjo racionalizacijo našega izvoza. Zakaj gre ne samo za žitarice, kojih smotreni izvoz sam zahteva že ogromna skladišča, gre tudi za izvoz sadja, vina,

na vsesokolskem zletu. Dozdaj je prijavljenih že 11.000 dijakov srednjih šol in učiteljskih, od teh 3000 iz višjih in nad 4000 iz nižjih razredov, ter 1700 dijakini iz višjih in krog 2700 in nižjih razredov. Vsi bodo prišli v Beograd pod vodstvom svojih učiteljev, ki bodo ostali z njimi ves čas zleta. Stariši, ki hočejo potovati na zlet skupno s svojimi otroci-dijaki, uživajo vozne ugodnosti. V zvezi s tem je prometni minister Maksimović odredil, da se morajo po vseh srednjih šolah v državi vršiti predavanja o pomenu zleta in sokolske vzgoje za mladino. Predavanja bodo imeli predstavniki Sokola kraljevine Jugoslavije.

Millijardna škoda usled kobille

KAIRO, 11. aprila. Iz Transjordnije prihajajo vedno novi roji potujočih kobill. Vse doline ob Nilu so obglodane. Škoda znaša več milijard.

Napoved parlamentarnih volitev na Španskem

MADRID, 11. aprila. Vlada je izdala komunike, v katerem sporoča, da se bo kljub republikanski propagandi med narodom nadaljevalo delo za vzpostavitev normalnega stanja. Parlamentarne volitve se bodo vršile v zadnjem tromesečju tekočega leta. Miroljubno in popustljivo stališče kabineta Berenguer ni ostalo brez učinka. To dokazuje tudi dejstvo, da je bil vodja španskih liberalcev, grof Romanones, po sedmih letih zopet enkrat pri kralju Alfonzu v avdienci.

U Franciji zopet pada število prebivalstva

PARIZ, 11. aprila. Generalni statistični urad Francije objavlja statistiko o gibanju prebivalstva v l. 1929. V oči pa-

volne, lesa ter vseh ostalih proizvodov naše kmetijsko-industrijske produkcije.

Razveseljivo je veliko razumevanje ministra Demetrovića za potrebe našega gospodarskega življenja, razveseljivo njegova odločnost, s katero je prijel za stvar in usmeril delo na pravo pot, ki mora voditi in ki bo vodila k pospešitvi in povzdigi našega izvoza in s tem k okrejitvi našega celotnega gospodarskega položaja in naše valute. Njegovo smotreno akcijo moramo vsi le iskreno pozdravljati.

de strašni padec porodov. Dočim je bilo l. 1928 še 70.205 porodov več nego smrtnih slučajev, jih je bilo lani še komaj 12.564 več. Število smrtnih slučajev je od 675.110 v l. 1928 naraslo v l. 1929 na 741.104. Število novih zakonov je od 391014 v l. 1928 padlo na 333.441 v l. 1929, število porodov od 745.315 v l. 1928 na 728.540 v l. 1929.

Predsedniška volitev na Letonskem

PARIZ, 11. aprila. Za predsednika letonske republike je bil včeraj pri tretjem glasovanju izvoljen Kvijesis, dosedanji podpredsednik parlamenta in sodnik po poklicu.

Zaključek kmetijsko- in gospodinjstvo nadaljevalne šole v Ormožu

se je vršil v nedeljo, dne 30. marca. Slovesnosti so prisostvovali zastopnik banke uprave g. dr. A. Milavec, srezki načelnik g. dr. Vaupotič, srezki šolski nadzornik g. Gorup s soprogo, vodja kmetijsko-nadaljevalne šole v Središču g. M. Venigerholc, učiteljica ga Belšakova, vsi predavatelji kmetijsko- in gospodinjstvo nadaljevalne šole, celokupni odbor ter starši gojencev in gojenk.

Slovesnost je otvoril načelnik odbora g. Franc Hanželič, nato pa je šolski upravitelj g. A. Rosina pozdravil vse navzoče. Pod vodstvom učitelja g. Papsta so gojenke zapele državno himno »Bože pravde« ter nekaj narodnih pesmi. Voditeljica gospodinjstvo nadaljevalne šole gđ. N. Nuša Bratanič in voditelj kmetijsko-nadaljevalne šole g. Vlado Porekar sta podala poročilo o postanku, razvoju in delovanju obeh šol. Povdarjala sta posebno, da so vsi gojenci in gojenke redno prisostvovali pouku ter se posebno gojenci udeleževali vseh ekskurzij. Po teh poročilih so se vršili izpiti gojenk. Na razna teoretična in praktična vprašanja iz družinskega življenja, gospodinjstva, zdravstva ter gospodinjstvskega računstva, so gojenke prav lepo odgovarjale.

Sledili so izpiti gojencev. G. Porekar jih je izpraševal iz kmetijskega računstva, spisa, vinarstva, tloznanstva in poljedelstva, a g. Stane Praprotnik iz sadjarstva in higijene. Gojenci so prav odločno in razumno razpravljali o stavljenih vprašanjih.

Po izpiti je povzel besedo g. dr. Milavec. Pohvalil je gojence in gojenke, jih vzpodbujal, da se še v čast in ponos kmetijskega stanu še nadalje izobrazujejo, orisal je potem velik pomen kmetijsko- in gospodinjstvo nadaljevalnih šol, ter izrazil željo, da bi se te šole ustanovljale v kar največjem številu. Zahvalil se je z lepimi besedami učitelstvu za njegov trud, staršem pa, da so pošiljali svoje hčerke in sinove v te prepotrebne šole.

Oficijelni del slovesnosti je bil s petjem zaključen, nato pa so gojenke povabile vse zastopnike, predavatelje, nadaljevalno-šolski odbor ter starše na banket, kjer so dekleta servirala lastnorčno pripravljena jedila ter pokazala, da so se res navadila dobro kuhati, kar je pač vsaki gospodinjji najbolj potrebno. Med banketom so bile razne napitnice. Govorili so gg. dr. Milavec, dr. Vaupotič, srezki šolski nadzornik Gorup in njegova soproga, šolski upravitelj Rosina, župnik Ciril Lekšan, trgovec Rudolf Pevec, načelnik Hanželič, učitelj Praprotnik, župan Školiber in učitelj Porekar.

V prijetnem družabnem razpoloženju so ostali vsi gostje do večera.

Najmanjše države v Evropi

STATISTIČNI IN ZGODOVINSKI PODATKI. — MALE KRALJEVINE, KNEŽEVINE IN REPUBLIKE. — ČU DA DRŽAVNIH TVORB.

Ustanovitev samostojne cerkvene države Vatikana in razporek v vladarski hiši kneževine Monako, je zopet vzbudilo zanimanje za evropske pritlikave države, katerih gotovo niti inteligent pri nas ne pozna vseh, saj jih je znatno številno. Poleg Vatikana, ki je sedaj najbolj znan, je med temi državami največja kneževina **Luksemburška**, ki leži med Francijo, Belgijo in Nemčijo kot suverena monarhija. Med pritlikavimi državami je prava veselica, kajti 2586 kvadratnih kilometrov ima 264.000 prebivalcev, njeno glavno mesto Luksemburg pa šteje nad 50 tisoč prebivalcev. V svetovni vojni je bila neutralna, česar pa Nemci niso upoštevali in so jo enostavno prekoračili.

Druga največja država za Luksemburško je kneževina **Lichtensteinska**. Država leži med Avstrijo, Švico in Nemčijo, ima 159 kvadratnih kilometrov obsega in 11.200 prebivalcev. Njeno glavno mesto je Vaduz, ki sliči našemu Ljutomeru, le da šteje nekaj več duš. Po obsegu večja, a po prebivalcih manjša je republika **Andora** na južnem vznožju vzhodnih Pirenejev. Ta republika meri 452 km² in ima preko 600 prebivalcev. Njena zgodovina sega v deveto stoletje. Takratni njeni prebivalci so pomagali Karlu Velikemu v boju proti Mavrom, in veliki vladar jim je dal državno samostojnost. Tudi v Pirenejah, in sicer zapadno od Andore, leži republika **Guasta**. Tudi njena zgodovina sega do časov Karla Velikega, le da je mnogo manjša, saj šteje samo krog 200 prebivalcev. V Guasti je tihotapstvo tako rekoč dovoljena obrt, s katero se bavi večina prebivalcev, kajti država leži med Francijo in Španijo.

Nadalje je znana republika **San Marino** južno od Benetk sredi Italije. Ustanovil jo je za časa preganjanja Kristjanov pod rimskim cesarjem Dioklecijanom I. 350 sv. Marini. Sedaj šteje krog 13.000 prebivalcev. Prištevajo se tedaj lahko k velikim državam. Usodo države vodi poseben svet šestdesetih »očetov« (patres), ki jim načeljujeta dva »konzula« (capitani reggenti), ki se vsako leto dvakrat menjata. Vojska šteje 60 mož, ki opravljajo tudi policijsko službo. Sedaj je republika čisto prežeta s fašističnim duhom. Le nekaj več kot kvadratni kilometer obsega kneževina **Monako** na francoski rivieri v bližini Itali-

je. Naseljena je zelo goste, saj je prav za prav le mesto. Znana je po vsem svetu zaradi svoje igralnice. Nedavno so imeli v tej državi hudo krizo, ker je prestolonaslednica zapustila svojega moža, nekega francoskega grofa, in pobegnila z italijanskim zdravnikom. Sedaj je zakon razveljavljen in država se je pomirila.

Država posebne vrste je republika **Runoe** na otoku enakega imena v rigajskem zalivu blizu letske obale. Tam živi kakih 400 švedskih ribičev, ki so bili od pamtiveka samostojni in so si svojo svobodo ohranili tudi po svetovni vojni, čeprav so jih hoteli prisoditi novi republiki Letonski. Še vse bolj zanimiva kakor omenjene je pa meniška republika **Hagion Oras** (Sveta gora Atos) na enem od poluotokov grške Kalkidike. Republika obsega 200 km² in ima 20 samostanov ter devet neduhovniških vasi. Menihov je 6000, ki pripadajo vsem narodnostim na svetu. Predsednik te cerkvene države, ki je ne sme nikdar prestopiti ženska noga, je nadopat, njegova prestolnica pa je samostan Laura, v katerem je med drugimi znamenitostmi tudi knjižnica, ki šteje preko 13.000 dragocenih rokopisov. Menihi se bavijo z znanostjo, preživljajo pa se z živinorejo in poljedelstvom.

Svetovna vojna je ustvarila novo malo državo tudi iz nekdanjega nemškega pristaniškega mesta Danzig, to je **Gdanjska** republika ali svobodno mesto, ki meji na Poljsko in Nemčijo. Ta država pa je napram najmanjšim pravi orjahn. Najmanjše kraljestvo na svetu je v bližini Anglije otok **Bardsey**. Ta kraljevina šteje le 50 prebivalcev, a je zanimiva zaradi tega, ker kraljevska čast ni dedna, ampak se kralji volijo, čeprav dosmrtno. Najmanjša dedna monarhija pa je kraljevina ali včasih tudi cesarstvo imenovana **Tavolata**, otok blizu Italije. L. 1928. ji je v 84. letu umrl vladar Karl I., katerega je zamenjal sin Pavel II. Ta dinastija je še mlada, nastala je tako rekoč iz šale. L. 1843. je namreč obiskal sardinski kralj Karl I. ta otok, na katerem je živel krog 100 pastirjev, in rekel poglavarja v šali: »Jaz sem kralj Sardinije, vi pa ste kralj Tavolate!« Toda Josip Bartaleone je stvar vzel resno in l. 1862. ob zedinjenju Italije je bilo njegovo dostojanstvo trajno potrjeno. Vladal je kot Josip I.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 11. aprila. Zaprt.

Sobota, 12. aprila ob 20. uri »Ansambelski plesni večer Erne Kovačeve«. Dramske cene.

Nedelja, 13. aprila ob 15. uri »Grob neznanega vojaka«. Gostovanje ljubljanske Svobode. — Ob 20. uri »Herman Celjski«. Kuponi.

Ponedeljek, 14. aprila ob 20. uri »Francoski večer«.

Iz gledališča. V soboto, 12. tm. ob 20. uri plesni in gimnastični večer, ki ga priredi mlada in talentirana celjska plesalka Erna Kovačeva s sodelovanjem petih dam iz svoje šole. Gdč. Kovačeva se je šolala na Dunaju ter je tudi v Mariboru že nastopila z zelo lepim uspehom. Izvajale se bodo solo- in ansambelske točke. Dramske cene. — V nedeljo, 13. tm. priredi ob 15. uri dramski odsek ljubljanske »Svobode« pretresljivo vojno dramo »Grob neznanega vojaka« v režiji g. Bratka Krefta. — Zvečer ob 20. uri prva repriza pri premijeri zelo uspele izvirne drame »Herman Celjski«. — V ponedeljek, dne 14. tm. ob 20. uri v korist francoskih poplavljenecv »Francoski večer«, na katerem se bodo izvajale razne godbene in pevske točke, deklaracije itd. Sodeluje vojna godba.

Minister trgovine častni predsednik jubilejnega velesjema v Ljubljani.

Pred nekaj dnevi je trgovinski minister g. Juraj Demetrovič ljubeznjivo sprejel deputacijo, ki mu je predložila prošnjo, da prevzame mesto častnega predsednika ljubljanskega velesjema.

Gospod minister je sprejel mesto in obljubil, da se udeleži otvoritve jubilejne prireditve osebno.

Ljubljanski velesjem zaseden.

Kljub temu, da gradi velesjemski uprava dve novi razstavni zgradbi, je celokupni razpoložljivi prostor popolnoma zaseden. Ker se namerava ob letošnji jubilejni prireditvi prikazati popolna revija industrijske in obrtniške produktivnosti in podjetnosti, se bo naknadno došlim prijavitelcem dodelil prostor na ta način, da se onim razstavljalcem, ki so zahtevali velike prostore, dodeli malo manjše.

Prinašanje kozličev za zakol v Maribor.

V zadnjem času se je uradno ugotovilo, da uvažajo okoličani na tržne dneve kozliče za zakol, ki nimajo predpisanih živinskih potnih listov. Prodajalce in kupce se opozarja v njihovem lastnem interesu, da je prepovedano klati živali brez živinskega potnega lista, pa tudi z nepravilnimi potnimi listi, zlasti s takimi, na katerih se ni opravil prenos lastništva. Ako se pošiljajo zaklani kozličji, določeni za javno uporabo, iz kraja v kraj, spadajo pod kontrolo občinskega oblastva in oglednika mesa v kraju izvoza in namembnega kraja. Kozličji morajo biti pravilno s pečati zaznamovani, ker bi se moralo v nasprotnem slučaju tako meso zapleniti in prodati.

GRAJSKI KINO

Od petka do vključno nedelje

BEBE DANIELS, ženski Douglas Fairbanks v velefilmu

SENORITA

Mariborski in dnevni drobiž

Uprašanje prostora za pravoslavno cerkev

Danes dopoldne se je v posvetovalnici mestnega magistrata vršila anketa o prostoru za pravoslavno cerkev, katere so se poleg g. župana dr. Juvana, ki ji je predsedoval, g. podžupana dr. Lipolda in mestnih arhitektov udeležili tudi zastopniki tukajšnje pravoslavne cerkvene občine s proto g. Trbojevičem in predsednikom g. Perhacem na čelu ter arhitekti, umetniki, mnogi občinski svetniki in drugi interesi. V imenu Ljubljane, odnosno banovine ter urada za zaščito starin sta se ankete udeležila gg. arhitekt Šubic in dr. Stele. Anketo je otvoril g. župan, ki je uvodoma obrazložil bistvo vsega vprašanja in glavni predlog, da se cerkev zgradi na Jugoslovanskem trgu, proti čemer so se pojavili mnogi pomisleki. Pri debati, ki se je na to razvila, so sodelovali skoraj vsi navzoči. G. prof. Cotič je bil proti uporabi tega mesta, in sicer iz arhitektonsko-estetičnih ozirov. G. obč. svetnik Janko Tavčar je kritiziral pisavo »Volksstimme« in »Delavske Politike« v tem vprašanju. G. ravnatelj Detela je bil v imenu Komiteja za postavitev spomenika kralju Petru mnenja, da se cerkev na Jugoslovanskem trgu lahko zgradi, ker tamkajšnji prostor za spomenik ni prikladen in prihaja zanj v poštev v prvi vrsti novi del Glavnega trga. Predlog sam je prvi in najbolj izčrpno branil g. prota Trbojevič, g. podžupan dr. Lipold je govoril v imenu Olepševalnega društva, gg. arhitekt Šubic in dr. Stele sta pa strokovno obrazložila ves problem. Po njihovem mnenju bi prostor na Jugoslovanskem trgu bil prikladen, cerkev pa bi se ne smela graditi na sredi, ampak na vzhodnem delu, tako da bi bilo pročelje vidno s Trga svobode. Temu primerno bi se pa moral potem preurediti tudi ves sedanji park. To mnenje je naposled tudi obveljalo in so se mu pridružili tudi g. dr. Travner za Zgodovinsko in muzejsko društvo, g. prof. Gvajc in drugi. Po anketi se je vršil ogled prostora na Jugoslovanskem trgu, kjer se je navedeno končno mnenje še podrobno izoblikovalo. Končno odločitev pa bo v tem vprašanju dal občinski svet na eni prihodnjih sej.

Preselitev dispanzerja za deco.

Radi selitve dispanzerja za deco v nove prostore Zdravstvenega doma, se obvešča občinstvo, da dispanzer ne bo posloval v času od 14. do 21. aprila. Na novo se prične s poslovanjem dne 22. aprila v poslopju Zdravstvenega doma, Koroščeva ul. 3 (dvoriščna zgradba bivše Scherbaumove vile). Ordinacijske ure za dojenčke in deco predšolske dobe dnevno od 8. do 12. ure dopoldne. Posvetovalnica za matere glede nege dojenčkov in otrok od torkih in četrtnih od 4. do 6. popoldne. Ordinacije za bolno deco so namenjene manj premožnim slojem, posvetovalnica je na razpolago vsakomur. — Vodstvo Zdravstvenega doma v Mariboru.

Prijava nezazidanih in zazidanih stavbnih parcel.

Ker je ministrstvo financ potrdilo proračun mesta Maribora, se pozivajo vsi lastniki parcel, da prijavijo nezazidane stavbne parcele, kakor tudi parcele, zazidane s provizoriji in dvoriščnimi poslopji, dalje parcele, ki se izkoriščajo za pridobivanje gramoza, vrtove ter tudi vse one parcele, o katerih so mnenja, da so oproščeni davščine, najpozneje do 2. maja mestnemu knjigovodstvu. V prijavi je navesti številko vložka, kat. občino ter številko in izmero površine v poštev prihajajoče parcele. Prijaviti ni zemljiških parcel, ki niso parcelirane v stavbne parcele. Proti lastnikom parcel, ki ne bodo vložili prijave v tem roku, se bo postopalo po pravilniku o pobiranju obč. davščine na nezazidane parcele. Tudi lastniki kočij, osebnih in tovornih avtomobilov, priklonih vozov in motociklov morajo do 30. aprila prijaviti svoja vozila mestnemu knjigovodstvu. Vsa vozila izvzemski kočije morajo biti od mestne tehnične uradne stehtana ter je dotično potrdilo, kakor tudi certifikat o tipu vozila pri prijavi predložiti.

Smrtna kosa.

Umrl je včeraj v splošni bolnici Franc Kokol, voznik pri trdki Scherbaum, star 29 let. Blag mu spomin!

Nabava gramoza za banovinske in okrajne ceste v mariborskem okraju.

Mariborski okrajni cestni odbor razpisuje za sredo, dne 23. aprila ob devetih dopoldne v uradne prostore okrajnega cestnega odbora v Mariboru, Koroška cesta 26/II ustno licitacijo za nabavo gramoza za ceste v mariborskem okraju. Letos bo mariborski okrajni cestni odbor dal na ceste večje količine gramoza, osobito tam, kjer so ceste vsled zelo velike uporabe ali vremenskih in krajevnih neprilik postale slabe, da se tako stanje naših cest zboljša. Opozorjamo pa, da državni cesti Slov. Bistrica — Maribor — Št. Ilj in Maribor — Ptuj ne spadata v delokrog okrajnega cestnega odbora. Pač pa sta prešli letos cesti Lajtersberg — Sv. Lenart in Maribor — Dravograd v upravo cestnega odbora. Želimo, da bi se licitacije udeležili lastniki gramoznih jam, kakor tudi vozniki iz vseh občin. Tu se jim nudi prilika, da si poiščejo lep zaslužek in na drugi strani koristijo našemu prometu. Vse one, ki želijo, da bi se naše ceste temeljito popravile in obdržale v dobrem stanju, prosimo, da podpirajo hvalevredno delo okrajnega cestnega odbora s tem, da opozorijo lastnike gramoznih jam in še posebej kmetske in druge voznike po vseh občinah, da se udeležijo v sredo po Veliki noči, dne 23. aprila licitacije gramoza. Natančnejši pogoji glede dobave se dobijo pri občinskih uradih in v pisarni okrajnega cestnega odbora v Mariboru, Koroška cesta št. 26. Naj si vsi, ki nameravajo licitirati dobavo gramoza, pravočasno oskrbijo potrebna potrdila pri občinskih uradih. Licitacija se prične točno ob devetih. Po deveti uri je zabranjen vsak pristop zamudnikov k licitaciji. Gospode župane se prosi, da obvestijo voznike in lastnike gramoznih jam na licitacijo in pogoje.

Cercle français.

Odbor opozarja člane francoskega krožka na francoski večer, ki ga bo priredilo mariborsko gledališče v ponedeljek, dne 14. tm. ob 20. uri. Ker je hodek te prireditve namenjen poplavljenecem v južni Franciji, prosi odbor vse člane društva in ostale prijatelje Francije, da posetijo to prireditev.

Krajevni odbor Rdečega križa in občinski urad v Studencih

priredita prihodnje dni skupno zbirko za nesrečne poplavljenec v Franciji ter prosita vse plemenito čuteče občinstvo, da prispeva po svojih močeh. Za naše poplavljenec so imeli pred leti naši francoski prijatelji odprte roke, vračajmo jim z odprtim srcem!

Ponovno opozarjamo,

da se bo vršila tombola Slov. ženskega društva v nedeljo, dne 13. tm. ob 2. popoldne na Trgu svobode in prosimo občinstvo, da pridno posega po tombolnih kartah.

Sestanek obrtnikov in trgovcev

se bo vršil jutri, v soboto, ob 8. zvečer v Narodnem domu radi proučevanja načrta novega obrtnega reda. Zveza obrtnih zadrug vabi vse interese, da se zanesljivo udeleže tega sestanka.

Oblastna Streljačka družina v Mariboru

sporoča svojemu članstvu in prijateljem strelskega sporta, da otvori letošnje strelsko sezono v nedeljo, dne 13. aprila. Vsi strelci se vabijo, da se tega dne zberejo ob 8.30 na Trgu svobode, od koder je skupen odhod na garnizijsko strelišče. Pohod s spremstvom vojaške godbe in upravnim odborom na čelu. V slučaju dežja se otvoritev odgodi na nedoločen čas. — Odbor.

Živinski sejem v Mariboru.

Na živinski sejem, ki se je vršil 8. tm. v Mariboru, je bilo prignanih 25 konjev, 26 bikov, 150 volov, 309 krav in 8 telet. skupno 518 komadov, prodanih pa je bilo 285 glav, od teh 38 v Avstrijo. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8.50—9 Din, poldebili 8—8.50, plemenski 7—8, bikji za klanje 9.50—10, debele klavne krave 8—10, plemenske 7—8, za klobase 5—6, mlada živina 7—8.25 Din.

Žival in — človek

VISOKO RAZVIT INSTINKT IN INTELEKT NEKATERIH ŽIVALI. — ČUT MATERINSKE IN BRATSKE LJUBEZNI MED ŽIVALMI.

Dolgoletna opazovanja naravoslovcev in proučevalcev živalske psihe dokazujejo nesumljivo ne-le visoko razvite instinkte v raznih prilikah in položajih življenja, ampak tudi svojevrsten intelekt, ki človeka začuduje; kajti čut materinske in bratske ljubezni, usmiljenosti, hvaležnosti in zvestobe kakor tudi sovraštva in maščevanja se tako jasno očituje, da osramoti marsikatero svojega gospodarja. —

Ob dimovodu kmečke peči je gneznila mačka, ki je skotila tam tudi nekaj mladičev. Vsled nepredvidnosti ali hudobije deklet je celo gnezdo z mladiči vred padlo — v ogenj. S pretresujočim glasom je naznanila mačka svojo žalost, čim je opazila, da je zločesta roka razdrila njeno gnezdo in odstranila mladiče. Gnana od zle slutnje se je kakor besna furija zapodila v plamenečo peč ter vsa ožgana prinesla v gobcu vse štiri že mrtve mladiče. Žalostno je mijavkala in čim je opazila, da so njeni malčki mrtvi, je skočila v bližnji vodnjak ter — utonila.

Drug primer. Kadar je mački zarod obilen, mečejo skoro povsod vse odvisne mladiče v vodo. To store običajno, ko jih mačka neha dojiti. V neki vasi pa se je zgodil skoro neverjeten slučaj, da je neka psica rešila takega, od človeka na smrt obsojenega mladiča. Zagnala se je v vodo, rešila najbližjega, še precej krepkega mladiča ter z njim priplavala na kopno. Odslej sta bila oba nerazdružljiva: Že priletna psica, lepa, prikupna in ljubezniva žival je negovala mačico kakor svoje dete ter sta oba pogazila tisto rečenico o sovraštvu med psom in mačko!

Hudobni dečki so vrgli v vodo bolehuo ščene, ki se je mučno otepavalo po valovih. Velik novofundlandec, ki se je ob bregu solnčil, se je, čim je zagledal početje, vrgel v vodo in privlekel bolnega tovariša na suho. Revček se je od slabosti tresel in cvilil, kar pa surovih dečkov ni ganilo. Najbližji je zopet pograbil bolno ščeno za rep in v velikem loku zalučal nazaj v vodo. Rešitelj od prej je tudi sedaj nastopil in ko so dečki hoteli to »igro« ponoviti, se je zakadil z besnim renčanjem v fantaline ter jih pognal v beg. Prvemu, katerega je dohitel, je na hlačah in koži dokazal, da mu ta »igra«

z bolnim tovarišem ni všeč. Čim se je vrnil, je ganljivo božal svojega neboljenega druga ter ga vsega oblizal. Ko ga je poklical njegov gospodar, mu je s kretnjami »dopovedal« skrb za svojega rešenca. In še danes živita oba pri enem gospodarju v najlepši slogi.

Tretji primer! V prednje okno avtobusa se je zaletel golob ter si pri tem nekoliko izpahnil desno krilo. Siromaček je padel in takoj se je zbralo okrog neboljenca vse polno golobov, ki so mu tovariški grulili tolažilne in sočutne besede. Nekdo je ponesrečenega goloba pobral in cela jata golobov ga je potem spremljala do najbližnjega golobnjaka. Golobček se je opomogel in še danes pozna — svojega rešitelja.

Neka družina je imela v kletki kanarčka in liščka, ki sta se pa zelo dobro razumela. Slučajno je gospodar našel nekega negodnega drugega liščka, ki je v travni žalostno čivil. Pobral ga je in nesel v kletko k onima dvema. Opazoval je dan za dnevom vse dogodke med novim gostom in obema starima stanovalcema. In glej čudo: Neboljenček je žalostno čivil, a stari lišček se ni zmenil za svojega plemenskega tovariša, — pač pa se je kanarček trudil okrog novega podnajemnika ter ga skušal krmiti kakor svojega. Plahi lišček pa se je med neprestanim, prosečim čiviljanjem le oziral v starega liščka, ki se še vedno ni zmenil zanj. To je kanarčka slednjič tako ujezilo, da se je začel čudno kregati in s kljunom obdelavati trdosrčnega liščka. dokler ni ta razumel, kaj je njegova dolžnost... In res se je mali lišček pod nogo starega opomogel in vsi trije še danes veselo živijo v kletki, kakor da so otroci enega gnezda...

Med najbolj inteligentne domače živali štejemo konja in psa. Zgodb o pameti, zvestobi in hvaležnosti teh dveh živali je za cele debele knjige. Če kulturen človek meče naokrog s psokami, kakor prokleti pes, zabiti konj, neumni osel in slinčini, s tem ne dokumentira samo svoje duševne omejenosti in srčne nekulturne, ampak tudi pomanjkanje estetičnega čuta in spoštovanja do tistih živali, od katerih se lahko nauči ljubezni, dobrotljivosti, zvestobe, hvaležnosti in še marsikatero druge čednosti...

Ali so zveri vedno nevarne

KAKOR TI Z NJIMI, TAKO ONE S TEBOJ.

Splošno vlada mnenje, da so divje zverine v afriških, azijskih in ameriških džunglah vedno nevarne. Toda izkušnje zlasti afriških lovcev kažejo, da temu ni tako. P. C. von Contard, ki se je udeležil ekspedicije berlinske filmske družbe Ufa v Afriki, kjer so snimali kulturni film, in ki je že poprej tri leta bival v Afriki, objavlja o tem zanimive podatke.

Contard trdi, da je zver nevarna človeku tam, kjer jo človek zasleduje. V nižinah, kjer sportniki in poklicni lovci prirejajo na zveri love, so nekatere zverine zelo nevarne, dočim so v krajih, kjer se jih le malo zasleduje, zlasti v gorah vzhodne Afrike, krotke in se človeku ne približajo. Vsaka zver si nabira izkušnje in se po njih ravna napram svoji okoličini. Ako spozna v človeku prijatelja, ki ji noče nič hudega, bo v kratkem postala njegov dober prijatelj. Seveda se to razmerje takoj spremeni, čim zver vidi spremembo v obnašanju človeka napram nji. Lev, ki je že čul žvižgati krog sebe krogle ali pa jo nosi celo v sebi, ker mu jo je pognal v telo lovec, ne da bi ga smrtno zadel, bo napram človeku vedno neprijazen, nikdar pa lev, ki še ni prišel v stik z belimi ljudmi. Enako je s sloni, ki imajo veliko inteligenco. Pri njih je mogoče govoriti o globoko razvitem čutu in smislu za maščevanje. Štirje razdraženi levi niso tako nevarni kakor slon, ki ga je zadel strel lovca na slonovo kost.

Po Contardovih izkušnjah so najbolje nevarni med zvermi: slonice-samice, ki imajo mlade, dalje osamljeni slon, samotarski bivol ali nosorožec, ki ni bojevit toliko iz prepričanja, kolikor iz prirojenе gluposti. Slonica-samica napada vse,

kar je v bližini njenih mladih. Zasleduje človeka na daljavo 100 metrov in še dalje, dokler ne vidi, da se človek ne more več približati mladičem.

Nekatere zveri, zlasti levi in bivoli napadejo človeka tudi, če samo čujejo rjovenje člana njihove črede, ki je obstreljen. Zato izkušeni lovci, nikdar ne streljajo na osamljenega leva ali bivola, ker vedo, da je v bližini cela čreda zveri. Najnevarnejši pa je bivol, ki se zna tudi skriti za drevo ali grm in te napade iz zasede. Za afriške črnce je izmed levov najbolj nevarna stara bolna levica, ki si ne more več loviti drugih zveri za hrano. Navadno napada črne žene, ko se vračajo z vodo in nimajo orožja. Kakor hitro lev vidi, da je napadanje ljudi lahko, ima od tega posebno veselje. Znano je, da so levi zadržali stavbo Kenja-železnice, ker so ponovno uprizorili krvave masacre med črnci-delavci. Zanimivo pa je, da levi puste belega človeka v miru in ga ne napadajo, dokler ne strelja na nje in jih ne rani.

Promet v naših lukah v l. 1929.
je glasom te dni izdane statistike odseka trgovsko-obrtno zbornice v Splitu znatno narasel v vseh lukah, izvzemši Šibenik, kjer je blagovni promet nazadovol za 80.000 ton napram prejšnjemu letu. Vzrok: padec izvoza banksita v l. 1929. V štirih glavnih naših lukah je znašal promet v l. 1929: v Splitu 1.151.160 ton (napram 939.428 ton v l. 1928), v Sušaku 634.144 ton (563.921), Dubrovniku 366.826 (307.466), Šibeniku 232.020 ton (312.521). Skupni promet vseh luk je znašal v l. 1929 2.990.702 ton, napram 2.628.048 tonam v l. 1928, torej za 362.654 ton več.

Kritična doba Edisonovega življenja

Okoli l. 1898 je prišel slavn ameriški izumitelj Thomas Edison do sklepa, da bi se mogla velika nahajališča železa med Hamburgom in Sparto v državi Jersey koristno izrabiti z metodo, katero si je on izmislil. Res je pregovoril več finančnikov, da so vložili v podjetje 7 milijonov dolarjev, kar je bilo za tedanje čase naravnost ogromno. Toda Edison je imel smolo, ker so skoro istočasno odkrili nahajališča železa v Lake Superior, ki jih še sedaj eksploatirajo. To odkritje je izpodkopalo temelje Edisonovemu podjetju. Čim je Edison uvidel, da njegovo podjetje ne bo procvitalo, je odšel k svojim finančnikom in jim odkrito stavil sledečo ponudbo: »Kdor noče izgubiti denar, naj pošlje svoje delnice in si zaračuna še 6 odstotne obresti za ves čas vloženega kapitala, nakar se mu denar takoj vrne.« Delničarji so res sprejeli ta predlog in je tako vsak dobil svoj denar nazaj, z obrestmi vred. Seveda je stalo to Edisona skoro vse njegovo tedanje premoženje. Postal je tak siromak, da mu neka banka ni hotela malo pozneje dati niti 3.000 dolarjev posojila. To je bil vsekakor najbolj kritičen čas v Edisonovem življenju. Toda on je vzdržal in danes se s ponosom spominja svojega močnega nastopa iz svojih mladih let.

Henavaden vzrok samomora

V Southamptonu se je pripetil redek slučaj: Mlada Linda Greenham je šla tamkaj prostovoljno v smrt iz enostavnega razloga, ker je bil njen mož na las podoben na smrt obsojenemu zločincu Williamu Podmoru. Greenhamu se je ponovno zgodilo, da so ga ustavili na cesti, ker so domnevali, da je glasoviti morilec Podmore. Njegova žena si je vzela to tako k srcu, da jo je končno pričela napadati blaznost. Z možem se sploh ni več upala na cesto, ker se je bala, da lahko lepega dne aretirajo še njo.

Humor juristov in medicincev

»Jože, vzemi svoje računske knjige s seboj, ko se odpelješ na počitnice!« je rekel državni tožilec svojemu sinu.

»To pa že ne, oče! Ali vzameš ti svoje zločince s seboj, kadar greš na deželo?«

Pred Božičem. Zagovornik je zaključil svoj govor z besedami: »In tako vas prosim, gospodje porotniki, obesite obtoženca njegovemu ubogemu očetu na božično drevo!«

»Gospodje, imam tu stvar, ki je čisto znanstvena in pri kateri zato logika ne pride v poštev.«

»Da, gospodje sodniki, lahko bi pojasnil to skrivnost, vendar ne morem govoriti, ker imam vezane roke!«

Zdravnik je vstopil v čakalnico, ki je bila polna bolnikov, ter vprašal: »Prosim, kdo čaka najdalje?«

»Jaz, gospod doktor,« je rekel neki krojač, »jaz čakam že celo leto na plačilo svojega računa!«

Janez Kovač je srečal na ulici znanega zdravnika. Ustavil ga je takoj v nameri, da si tako prihrani honorar ter ga vprašal: »Že nekaj časa imam bolečine v želodcu. Kaj naj napravim, gospod doktor?«

»Pojdi h kakemu dobremu zdravniku, prijatelj!«

»Najlepša hvala, gospod doktor, za nasvet. Takoj poiščem koga.«

Strašno maščevanje varanega zaljubljenca.

Te dni je sedel pred poroto v Lyonu 47-letni Henrik Marbas, ker je neki ženski skvaril lice na ta način, da ji ga je razrezal z nožem. Že šestnajstkrat je bil radi enakega delikta kaznovan, presegel je vsega skupaj že 25 let v ječi, zadnjič osem let. Zakaj počenja to? Ker se maščuje nad vsem ženskim spolom radi nezvestobe svoje neveste, ki ga je pred 25 leti tik pred poroko zapustila in izginila bogvekam. Od takrat ga goni nevidna notranja sila, da se maščuje nad vsemi lepimi ženskami, da tako obvaruje še druge moške pred enako usodo kakor je doletela njega.

Se so Vaši zobje zdravi, če pa svojih ust in zob ne negujete pravilno, se kmalu pojavijo znaki bolezni, ki Vam povzročijo mukepolne ure. Ognite se temu! Kozarec tople vode s par kapljicami Odola — več ne potrebujete.

S tem si dodobra izplaknite usta, zdrgnite z Odol-pasto za zobe, — najprimernejše po vsakem obedu — temeljito svoje zobe: to je najboljša metoda negovanja zob in

Sport

Iz LNP.

Za izvedbo semifinale za prvenstvo dravske banovine se je na seji n. o. LNP dne 9. IV. sklenilo naslednje: Uprava igrišč prejme 10%, LNP pa 5% celokupnih dohodkov. Ostalo si razdelita oba kluba vsak na polovico. Vsak klub potuje na svoje stroške. Stroške za sodnika nosi v Celju SK Celje, v Mariboru pa ISSK Maribor.

Klubi se opozarjajo, da prilagajo od sedaj naprej prijavitelcem za novo prijavljene igralce brezpogojno znesek po Din 5. Brez te takse se prijave ne bodo upoštevale.

V smislu § 14 se opozarjajo vsi klubi in sportna javnost, da imajo dostop na glavno skupščino LNP dne 16. tm. le po en delegat vsakega kluba s pooblaščenjem in vsi člani upravnega, poslovnega in kazenskega odbora LNP.

Verificirajo se naslednji igralci s pravico nastopa dne 18. aprila: Ervin Straub (SK Železničar), Karl Almann (SK Rapid); s pravico nastopa dne 18. oktobra Stanko Bertonec (ISSK Maribor).

Grazer Sportklub v Mariboru.

V nedeljo, dne 13. aprila gostuje v Mariboru roketno moštvo znanega Graškega Sportkluba, ter bo odigralo z Železničarjem prijateljsko tekmo ob 14.30 na igrišču SK Železničarja. Sodil bo inž. Koudelka.

ISSK Maribor v Murski Soboti.

Hazena družina ISSK Maribora bo za velikonočne praznike odigrala dve prijateljski tekmi z SK Muro v Murski Soboti.

SK Post, Dunaj

gostuje za velikonočne praznike v Mariboru ter odigra z SK Rapidom dve tekmi. SK Post je dunajski amaterski klub in zavzema v prvenstveni tabeli amaterjev drugo mesto.

Sodniška sekcija, službeno.

Prijateljsko tekmo mladim ISSK Maribor: SK Železničar ob 10. uri na igrišču ISSK Maribor sodi gosp. K o s i. Prvenstveno tekmo SK Celje: ISSK Maribor ob 14.30 na igrišču ISSK Maribor sodi gosp. dr. P l a n i n š e k. Načelnik.

ISSK Maribor, upravni odbor.

Drevi ob 20. uri odborova seja v klubski sobi hotela »Orele«. Tajnik.

Sokolstvo

Sokolski nastop v Križevcih pri Ljutomeru se bo vršil na Vnebohod, 29. maja, na kar že sedaj opozarjamo Sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo. Zdravo!

Streljaška družina v Mariboru

otvori dne 13. tm. na garnizijskem strelišču v Radvanju na svečan način letosno strelsko sezono in vabi k otvoritvi tudi naše društvo. Zbiramo se oziroma odhajamo s Trga svobode ob 8.30 v spremstvu vojaške godbe. Zdravo! — Odbor Sokolskega društva Maribor, matiča.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

69

»Grof Alma je nas vrhovni poglavar; toda po mojem mnenju se mu zdi ta čast pretirana... Morda bi bil rajši poveljnik kakega polka v Cezarjevi armadi...«

Te besede, ki so izražale nemir in neme očitke mnogih poveljnikov, so povzročile ledeno molčanje. A vrata v bližini prestola so se ta hip nenadoma odprla. Beatrice je vstopila sama!...

Sledila je minuta občega mučnega strmenja. Kaj je torej z grofom Alma? ... To strmenje se je izpremenilo v radovednost, ko se je Beatrice odločno napotila proti grofovskemu prestolu in sedla nanj... Nastopilo je veliko molčanje.

Beatrice je vzravnila svojo vitko postavo v obleki iz sivga baržuna ter se zavestno ozrla po zborovanju.

»Dragi gospodje,« je izpregovorila z glasom, ki ni drhtel; »nesrečno novico vam imam sporočiti: grof Alma je izginil iz Monteforta.«

Ob teh besedah se je dvignil po dvorani velik hrup.

»Izdajstvo!« je kričalo več poveljnikov.

Beatrice pa je iztegnila roko, in tolik je bil njen vpliv na te gospode in trde vojščake, da je že sama gesta njene ročice napravila molčanje.

»Kdor se boji, se lahko umakne. Ostali pa ostanejo, in najsi jih ostane še tako malo, vendarle imam najboljšo nado, da še enkrat rešim svoje mesto Borgia... Strezaj, odprite velika vrata!...«

Nihče ni odšel... Beatrice se je ozrla po navzočih s svojim sladkim in ponosnim pogledom, v katerem se je nekaj časa svetilo zmagovalno veselje.

»Zdaj,« je vzkliknila, »lahko rečem, da bo Montefort otef in Italija rešena samoderstva... Dragi gospodje, hvala vam!... Vi vsi ste resnični junaki in hrabri vitezi, in moje srce je mirno, ko sem med vami...«

Vsi močje so poslušali te mile, božajoče besede, ki so budile v njih misel popolne vdanosti; gotovo ni bilo med njimi niti enega, ki ne bi bil umrl z veseljem za en smehljaj Primavera. Dolgo odobravanje je pričalo o teh čuvstvih.

Storjeno je bilo. Beatrice se je zavedala, da je odslej ona najvišja in neoporečna zapovednica o vseh ukrepih, kar jih prinese bodočnost. Sedla je na grofovski prestol, kakor da je odslej, v odsotnosti grofa Alma, ona resnična glavarica. Ta trenutek pa je vstal mlad mož ponosnih črt in s krepkim glasom govoril takole:

»Jaz, Giovanni Malatesta, sin Gvidona Malateste, ubitega v Rimini, ko je branil svoje pravice, svoje zahteve in svojo prostost, izjavljam, da trpi Italija

sramotno robstvo in da moramo vzeti Borgijcem nazaj, kar so nam ukradli. Ko rešimo Monteforte, si vzemimo Rimini, nato Imolo, Bologno, urbinska mesta, Cesaro, Faenzo in Colombino. Ali so vaše misli take, da sveta liga od današnjega dne zasleduje ta vzvišeni namen? In da bi se po Cezarjevi prepoditvi od Monteforta lotili osvobojenja Italije?«

Odgovoril mu je en sam vsesplošen vzklik vročičnega navdušenja.

»Toda,« je povzel Giovanni Malatesta, »imeli smo vrhovnega poveljnika, grofa Alma. Sprejel je bil nalogo, da vodi naše zavezniške sile... Grof Alma je izginil. Kaj se je zgodilo z njim? ... To moramo vedeti... In meni se zdi, da jaz v e m, kaj se je zgodilo!...«

Primavera se je zganila od tesnobe. Vrnilo se je bilo prejšnje svečano molčanje. Giovanni Malatesta pa je nadaljeval:

»Dva moža, dva romarja sta pred par dnevi prišla v Monteforte. Nihče se ni menil za njiju. Grofa Alma pa sem večkrat videl, kako se je razgovarjal s tema dvema romarjema na vrtovih grofovske palače... In včeraj se mi je posrečilo približati se dovolj, da sem — če že ne slišal njih razgovor — pa vsaj za trenotek videl obraz enega izmed njiju, vzlic temu, da ga je skrbno skrival pod gosto kapuco...«

Ves zbor je poslušal z napeto pozornostjo. Giovanni Malatesta je nadaljeval:

»Videl sem, gospoda, videl sem tistega človeka in spoznal sem ga. Ali veste, kdo je bil ta romar? Ali veste, s kom je imel grof skrivne sestanke — sestanke, zaradi katerih sem ga hotel nocoj tu pred vami vsemi prositi javnih pojasnil? ... Torej: tisti človek je duša, zakleta Cezarju Borgia, eden najdelavnejših vojunov Aleksandra VI., menih, ki se daje v Rimu imenovati don Garconio...«

»Don Garconio!« je zamrmrala Primavera in prebledela. »Ta strašni menih!...«

Ob zadnjih besedah Giovannija Malateste se je dvignil med zborovalci pravcat vihar. Iznova so se začeli klici:

»Izdajstvo!«

Malatesta je iztegnil roko, kakor da bi hotel pomiriti hrup. In spet je nastalo molčanje.

»Resnico pa si je kaj lahko misliti,« je zdaj nadaljeval mladi mož. »Ta dva romarja, odposlanca papeževa in Cezarjeva, sta se prišla pogajati z grofom Alma za njegovo odpadništvo od naše stvari... Če grofa ni več v Montefortu, je to dokaz, da je postal izdajalec... in da je sprejel predloge Aleksandra VI... Grof Alma se je prodal... In ako zdaj ne napravimo strašnega zgleda, se nam je treba bati predvsem papeževga diplomatstva, bolj še, nego orožja njegovega sinu!...«

»To je čista resnica!« so se oglasili tuintam, preklinjaje pri Bogorodici.

»Udariti je treba grofa!«

»Zgled mora biti tak, da bo govoril po vsem svetu!«

»Gospodje,« je povzel Giovanni Malatesta, »jaz predlagam, da se grof Alma javno proglasi za prestopnika in izdajalca, da se mu odvzamejo vse časti in vse premoženje, in da se izda ukaz, naj ga ubije, kdor ga zagleda...«

»Da!... Da!...«

»Gospodje!... Dragi gospodje!...« je vzkliknila Primavera, blede od obupa.

Toda njen glas je utonil v gromu teh srditih glasov in rožljajočega orožja... Onemogla se je zrušila nazaj v svoj naslanjač... Sicer pa — kako bi bila mogla braniti svojega očeta?

V tem trenutku je vstal poleg Giovannija Malatesta častitljiv stari, knez Manfredi.

On je užival velik upliv med vsemi temi osornimi vojnimi poveljniki; saj jih je vodil v toliko bojov, in tolikokrat jim je kazal z globoko modrostjo svojih nasvetov pravo pot! Ko je vstal, se je polagoma vrnilo molčanje.

»Gospodje,« je dejal z glasom, ki ga starost ni bila potrla. »tudi jaz sem videl njih naval na moja posestva; videl sem krvavo klanje tam, kjer so nekdanje mire zorele žetve... Toda ne maram govoriti o svojem: cropanem bogastvu, o svojih pravicah, o teptanih z nogami... Star sem, toda zdaj gre o rešitvi Italije, in moje rame so še vedno dovolj močne, da morejo nositi oklep. Gospodje, eden izmed prvih sem se zavzel za osvobojenje... Poslušali ste me na zborovanjih, videli ste moje delo na bojiščih... In zato mislim, da vam smem odkrito povedati svojo misel...«

»Govorite! Govorite!« so klicali od vseh strani.

»Torej... Zdi se mi, da je mladost zavedla hrebrega Giovannija Malatesta predaleč... Zdi se mi, da se ne smemo prenaaglati v našem sklepu, kar se tiče grofa Alma... Gospoda, vi pozabljate, da sedi na njegovem prestolu hči grofa Alma, naša ljubljena Beatrice... Poglejte tega šibkega otroka, ki je dal nam vojščakom tako krasen zgled neustrašnosti... Poglejte, kako ji blede obraz...«

Vsi pogledi so se obrnili v Primavera, in zborovalci so vzdihali od ganičenega sočutja... Več nego eden je mislil na to, da je nesrečna deklica sama... sama!... Njena mati — pravkar umorjena... njen oče — pravkar pobegnil! Zato se ni nihče protivil, ko je knez Manfredi zaključil:

»Gospoda, predlagam, da se vsakršno ukrepanje proti očetu Beatrice preloži.«

Tudi Giovanni Malatesta je bil pogledal Primavera. On sam je prebledel, ko je videl tako blede. In z glasom tresočim se od globokega razburjenja od silnih, skritih čuvstev, ki so mu gibala dušo, je povzel:

»Gospoda, predlog častitega Manfredija mi prija popolnoma. Preložimo... Naj bo! Toda za koliko dni? ...«

Stanovanje,

s 3—4 sobami in kopalnico, iščem za 1. oktober ali prej, na solnčni legi, po možnosti z uporabo vrta. Ponudbe z navedbo cene pod »V. S.« na upravo lista. 975

Park kavarna!

V soboto od 4. do 23. ure, v nedeljo predpoldne od 4. do 23. ure koncert. 1072

Trgovski inventar,

zelo dobro ohranjen, poceni prodam. Vpraša in ogleda se v trgovini z barvami g. Kalouda, Aleksandrova cesta št. 28. 1070

Opremljeno sobo

oddam. Aleksandrova cesta 48. 1073

Najboljši trajni kodri

in najnovejše postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaj«, Gosposka ulica 38. 1016

Čedno meblovano sobo

s separiranim vhodom takoj oddam. Aleksandrova c. 11/III. 1050

Entlanje,

popravila svilenih nogavic po najnižjih cenah prevzame iz prijaznosti trgovina klobukov Hobacher, Aleksandrova cesta 11. 1049

Lepo solnčno sobo

z uporabo kopalnice, v centru mesta oddam gospodični. Naslov v upr. lista. 1007

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Bizeljčana

(Sromlje) od dr. Klemenčiča toči Mariborski dvor (Oset). Došel je tudi Jeruzalemčan. 1059

Gramofone

popravila najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tatzenbachova ulica. 14. 602

V mojem specialnem oddelku se vrši VELIKA PRODAJA OSTANKOV

IN PARTIJ/KEGA BLAGA

različ. galanterijskega in modnega blaga, drobnarij, pletenila in igračk.

Prodajajo se velike količine čipk in ostanki vezenin, nogavic, puloverjev, telovnikov, damskega perila, usnjenega blaga, toaletnih potrebščin, predtiskarije, igračke, porcelan, steklenina l. t. d. 984

Izredna prilika za nakup, tudi za preprodajalce!

Franz Kormann, Maribor, Gosposka 3

Veletrgovina VILKO WEIXL

Najboljši

in najcenejši nakup nogavic, rokavic, perila ter vseh modnih in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina

ANTON PAŠ

Maribor, Slovenska ul. 4

Sofra kartoteka

izdelana po najmodernejših in najpraktičnejših principih, nudi vsakovrstnemu podjetju od malega trgovca do najboljše obratov in administracijah nepresegljivo prednosti pri knjigovodstvu. Zahtevajte brezplačno pojasnila. 1055

Sofra - Maribor

Seriozni zastopniki se sprejmejo.

Prvovrstna šivilia

za moško in žensko perilo, dobro izurjena, z daljšo prakso, se sprejme v izdelovalnici perila. Ponudbe pod »Perilo« na upravo »Večernika«. 1066

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

Za bližajočo se pomladansko sezijo in velikonočne praznike nudim bogato zalogo in sicer:

Otroške nogavice, par od Din 5- naprej, črne, drap, sive, rjave in bele, moške nogavice od Din 5- naprej, damske nogavice od D 7- naprej, flor nogavice od D 12- naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezanine pro m od D -75 naprej, čipke m od D 1- naprej. Razni sukanec, prejšico za vezanje, šivanke, gumbje in druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarija! Srajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevljičke in sandale ročno delo od D 24- naprej. Svilene trake od Din 1- naprej. 765